

АЙЗЪК АЗИМОВ ПРОИЗНАСЯЙТЕ ИМЕТО МИ СЪС „С“

Превод от английски: Иван Златарски, 1979

chitanka.info

Маршал Цебатински се чувствуваше като глупак. Усещаше с тялото си насочените към него погледи — през мръсните стъкла на витрината, през издрасканата дървена ламперия. Очи, които го наблюдаваха. Изведнъж загуби доверие в старите дрехи, с които се бе облякъл, в прихлупената шапка, в очилата, които нарочно не бе сложил.

Чувствуваше се като глупак, а това правеше бръчките по челото му по-дълбоки, лицето му — бледно.

Той никога не би бил в състояние да обясни някому защо беше необходимо един атомен физик като него да посещава нумеролог („Не, никога“, помисли си още веднъж той). По дяволите, дори и на себе си не би могъл да обясни как допусна жена му да го уговори.

Нумерологът седеше зад старо бюро, което на времето сигурно е било купено на старо. Някое бюро не би могло да се изнася толкова само от един собственик. Почти същото би могло да се каже и за дрехите му. Той беше дребен и мургав. Вглеждаше се в Цебатински с малките си тъмни очи, които бяха изненадващо живи.

— Никога не съм имал за клиент физик, доктор Цебатински! — каза той.

Лицето на Цебатински пламна:

— Вероятно разбирате, че посещението ми е конфиденциално?

Нумерологът се усмихна. Бръчиците около ъгълчетата на устата и челото му изчезнаха.

— Всичките ми поръчки имат такъв характер!

Цебатински каза:

— Мисля, че съм длъжен да ви кажа нещо. Не вярвам в нумерологията и не смятам, че ще започна да вярвам. Ако това е от значение за вас, кажете ми го още сега!

— Но какво правите тогава тук?

— Моята съпруга смята, че вие бихте могли да помогнете по някакъв начин. Обещах ѝ да се обадя и... ето ме тук! — той сви рамене с чувството, че всичко това е безумие.

— А какво ви трябва? Пари, сигурност, дълъг живот? Какво?

Цебатински седна, а нумерологът го наблюдаваше спокойно и без да прави опити да го притеснява.

„Но какво да му кажа? Че съм на тридесет и четири години и съм без бъдеще?“ — мислеше си Цебатински и каза:

— Искам успех! Искам признание!

— Може би по-добра работа?

— *Различна работа! Различен вид работа!* В момента аз съм част от колектив и изпълнявам нареждания. Колективи! Цялата научноизследователска работа е такава. Човек се превръща в цигулар, който се е загубил в симфоничния оркестър.

— А вие искате да изпълнявате „соло“?

— Аз искам да изляза от колектива и да вляза... в мене! — Цебатински изведнъж почувствува облекчение от самия факт, че казва тези неща не на жена си, а на друг човек. Той продължи: — Преди двадесет и пет години с моята подготовка и моите способности аз щях да работя в някои от най-големите атомни заводи. А днес вече щях да ръководя един от тях или да бъда шеф на група за чисто изследователска работа в някой от университетите. Но с моя лош старт, къде ли ще бъда след двадесет и пет години? Никъде! Все още в колектива. Все още мъкнейки два процента от общия товар. Аз потъвам в анонимната тълпа от атомни физици и всичко, което искам, е място на твърдата земя, ако разбирате за какво ви говоря!

Нумерологът кимна бавно:

— Вие вероятно разбирате, доктор Цебатински, че аз не мога да ви гарантирам успех?

Въпреки недоверието си, което изпитваше и до момента, Цебатински изведнъж изпита остро разочарование.

— Не можете ли? Но тогава какво гарантирате?

— Само подобрение на вероятностите. Моята работа в същността си е статистическа. Вие се занимавате с атоми и мисля, че сте запознат със законите на статистиката.

— Така ли? — попита физикът с горчивина в гласа.

— Точно така! Аз съм математик и подходът ми е математически. Не мислете, че ви разправям това, за да взема повече от вас. Таксата е една и съща за всички — петдесет долара. Но тъй като вие сте учен, бихте могли да прецените по-добре от останалите клиенти естеството на моята работа. Бих казал, че за мене дори ще бъде удоволствие да ви обясня...

Цебатински го прекъсна:

— Ако нямате нищо против, по-добре недейте! Няма да има полза да ми кажете числените стойности на буквите, тяхното мистично

значение и други подобни. Не мога да обсъждам такава математика! По-добре нека се върнем към същността на...

Нумерологът се обади:

— Всъщност, вие искате да ви помогна при положение, че не ви отегчавам с глупавата ненаучна основа на начина, по който бих ви помогнал. Така ли е?

— Да! Точно това имах предвид.

— Но вие все още се намирате под впечатлението, че аз съм нумеролог, а аз не съм! Наричам се по този начин, за да нямам работа с полицията, а също — засмя се сухо дребният мъж — за да не ме безпокоят психиатрите. Аз съм математик, и то честен математик!

Цебатински се усмихна.

Нумерологът добави:

— Аз конструирам компютри и изучавам вероятното бъдеще.

— Какво?

— Нима това звучи по-лошо от нумерологията? Защо? Ако имате достатъчно данни и изчислителна машина с достатъчно бързо действие, бъдещето е предсказуемо поне във вероятностен смисъл. Когато изчислявате траекторията на ракета, с която искате да улучите друга ракета, нима вие не предсказвате бъдещето в някакъв по-частен смисъл? Двете ракети няма да се сблъскат, ако бъдещето е било предсказано неправилно. Аз правя същото! Тъй като работя с много по-голям брой променливи, то и резултатите са по-неточни.

— Искате да кажете, че ще анализирате моето бъдеще?

— Твърде приблизително! След като направя това, аз ще модифицирам данните, като променя името ви, без да изменям другите факти за вас и ще анализирам бъдещето ви при това положение на нещата. След това ще опитам и други модификации на името ви. Ще изследвам всички варианти на вашето бъдеще и ще се спра на този, при който признанието, което търсите, ще е по-голямо от това, което ви очаква в момента. Нека се изразя по-точно. Ще ви намеря бъдеще, в което вероятността за адекватно признание е по-висока от вероятността за такова в сегашното ви бъдеще.

— Ще промените името ми ли?

— Това е единствената промяна, която правя във всички случаи. Причините са няколко: първо, това е проста промяна. Разбирате, че ако внесе голяма промяна или много промени, ще трябва да се разглеждат

още толкова много променливи, че просто няма да бъде в състояние да интерпретирам правилно резултата. Машината ми не може да се справи с подобна задача. Второ, това е разумна промяна. Не мога да променя височината ви, или цвета на очите ви, или поне вашия темперамент. Трето, това е съществена промяна. Имената са от голямо значение за хората. И накрая, четвърто, това е обикновена промяна, която се извършва всеки ден от много хора.

— А какво ще правите, ако не намерите по-добро бъдеще? — попита Цебатински.

— Да, това е рискът, който вие ще поемете. Но, приятелю, тогава всичко си остава по-старому — не по-добре, но не и по-зле!

Цебатински се вгледа в дребния мъж с безпокойство.

— Не мога да повярвам в това. По-скоро бих повярвал в нумерологията.

Нумерологът въздъхна:

— Мислех, че човек като вас ще се чувства по-спокоен, когато знае цялата истина. Аз искам да ви помогна, а и вие бихте могли да си помогнете. Ако вярвахте, че съм нумеролог, не беше необходимо да идвате. Мислех, че като ви кажа истината, ще ми разрешите да ви помогна.

— Но ако вие можете да предсказвате бъдещето... — започна Цебатински.

— ... то защо не съм най-богатият човек на Земята? Това ли щяхте да попитате? Но аз съм богат — с всичко, което ми трябва! Вие търсите признание, а аз искам да остана сам. Аз върша своята работа и никой не ме безпокои. Това ме прави милиардер! Малкото пари, от които имам нужда, си набавям от хора като вас...

— Колко, казахте, че ще искате?

— Петдесет долара. Ще ми трябва също и информация от биографичен характер, но за целта ще трябва само да попълните този формуляр. Опасявам се, че е малко дълъг. Но вие бихте могъл да ми го изпратите по пощата до края на седмицата. Що се отнася до отговора, ще го имате — той издаде долната си устна и намръщи чело, пресмятайки нещо на ум, — към дванадесети следващия месец.

— Пет седмици! Защо толкова дълго?

— Аз имам и друга работа, приятелю, а също и други клиенти. Ако бях мошеник, нямаше да ви бавя толкова. Е, съгласен ли сте?

— Добре, да опитаме! — стана Цебатински. — Но още веднъж ви напомням, че държа да запазите в тайна всичко.

— Не се безпокойте! Когато бъда в състояние да ви кажа каква промяна е необходима, ще ви върна цялата информация за вас и ви обещавам, че никога не ще използвам дори част от нея.

На прага на вратата атомният физик се обърна:

— А не ви ли е страх, че бих могъл да кажа на някого, че не сте никакъв нумеролог?

Човекът зад старото бюро поклати глава.

— А кой ще ви повярва, приятелю? Дори ако предположим, че ще имате желание да признаете пред някого, че сте идвали при мене!

... На дванадесети Маршал Цебатински стоеше отново пред същата врата, мръсното стъкло на която едва позволяваше да се разчете малката картичка с надпис „Нумерология“. Той се вгледа през витрината с надеждата, че вътре ще има някой друг и това ще бъде причината, която подсъзнателно търсеше, за да се върне у дома.

През изминалото време се беше опитвал да забрави случилото се. Дълго бе отлагал попълването на необходимите данни. А когато накрая седна над формуляра, изпита неудобство от попълването на имената на всичките си приятели, стойността на къщата си, притесняваше се да даде определен отговор на въпроса дали жена му е имала аборти, колко на брой и кога. На няколко пъти той почти се беше отказал, но на следващата вечер отново седнаше да попълва. В края на краищата, мисълта, че данните ще бъдат обработвани от машина, донякъде го успокои. А също така, в него се зароди мисълта да се поддаде на блъфа, за да може да го разобличи. Ето защо, макар и с известно закъснение, той изпрати формуляра по обикновена поща и с марки на по-малка стойност от необходимата. Беше решил, ако писмото се върне, да се откаже. Но писмото не се върна.

И сега той се вглеждаше в полутъмната стая, в която за нещастие нямаше посетител. Цебатински нямаше друг избор освен да влезе.

Възрастният нумеролог се измъкна из зад една завеса.

— Моля?... А, доктор Цебатински! Заповядайте!

— Вие все още ме помните? — измънка Цебатински, опитвайки се да се усмихне.

— Но, разбира се.

— И каква е присъдата?

Нумерологът размърда с известно неудобство ръцете си.

— Преди това, сър, може би все пак ще трябва...

— За вашата такса ли става дума? — прекъсна го Цебатински.

— Аз свърших моята работа, сър, и смятам, че съм заслужил парите!

Цебатински не възрази. Той беше готов да плати. Щом беше стигнал до тук, щеше да бъде глупаво да се върне заради парите.

Той преброи петдесет долара и ги сложи върху бюрото.

— Е?

Нумерологът преброи бавно банкнотите и ги прибра също така бавно в касата. След това погледна към физика.

— Вашият случай беше много интересен. Бих ви посъветвал да промените името си на Себатински.

Цебатински го погледна с изненада и възмущение.

— И това е всичко? Искате просто да сменя първата буква на фамилното си име? — попита той, за да се увери още веднъж.

— Това е достатъчно. Щом промяната е правилна, за предпочитане е малката промяна.

— Но аз не разбирам как това ще повлияе на бъдещето ни?

— Не мога да ви кажа — отговори нумерологът меко. — Тя би могла да промени бъдещето ви, но не мога да ви кажа как точно. И не забравяйте, че не ви гарантирам резултат. Разбира се, ако не желаете да промените името си, оставете нещата такива, каквито са. Но в този случай не мога да ви върна парите обратно.

— Но какво искате да направя? — не можеше да се успокои Цебатински. — Просто да кажа на всеки да произнася името ми със „С“.

— Моят съвет е да консултирате с адвокат. Променете името си легално. Той ще ви информира за подробностите.

— Какви подробности? И колко време ще отнеме всичко това? Искам да кажа, кога ще започне да се променя животът ми?

— Не мога да ви кажа! Може би никога. Може би утре!

— Но вие сте видели бъдещето ми! Вие твърдите, че сте го видели!

— Но не във вълшебното огледало! Не, доктор Маршал Цебатински, не! Всичко, което получавам от машината, е набор от цифри. Бих могъл да ви кажа вероятностите, но не съм видял бъдещето ви под формата на картина или филм.

Цебатински рязко се обърна и излезе от стаята. Петдесет долара, за да промени една буква! Петдесет долара, за да стане Себатински! Боже, какво име!...

Мина почти месец, докато се реши да се срещне с адвоката си. Успокояваше се, че винаги може да си върне старото име.

Все пак, това е някакъв шанс, успокояваше се той.

И, по дяволите, нямаше закон, който да му забрани!...

Хенри Бренд преглеждаше досието пред себе си с опитното око на човек, който е работил в сигурността цели четиринадесет години. Той дори и не се опитваше да прочете всяка дума. Погледът му сам се спираше върху всяко отклонение от нормалното.

— Този човек ми изглежда чист! — каза накрая той.

Самият Бренд също изглеждаше чист: той имаше меко, закръглено коремче и розово, гладко избръснато лице. Изглеждаше, че непрекъснатият контакт с най-разнообразни хорски простъпки: от най-невинните до съзнателните предателства, го принуждаваше често да се мие.

Лейтенант Алберт Куинси, който му беше донесъл досието, беше млад и изпълнен със съзнание за отговорността на офицер от Службата за сигурност при Хенфърд.

— Но защо все пак „Себатински“? — попита той.

— А защо не?

— Защото това е безсмислено! Цебатински е чуждо име и ако беше мое, аз бих го променил, но щях да избира нещо англо-саксонско. Ако Цебатински беше направил това, всичко щеше да изглежда нормално и нямаше да събуди подозренията ми. Но да промени „Ц“ на „С“? Мисля, че трябва да разберем мотивите му!

— Питал ли го е някой направо?

— Разбира се. Естествено, в обикновен разговор. Бях организирал това, но той се измъкна, шегувайки се, че му е дотегнало да бъде толкова назад в азбуката.

— Но това също е възможно, нали?

— Може би, но защо тогава не си е променил името на Сендс или Смит, щом държи да започва със „С“? Или щом му е дотегнало „Ц“, то защо не е направил радикална промяна на „А“? Да речем, нещо като Аарон?

— Това също не е кой знае колко англо-саксонско — промърмори Бренд. — И освен това в този човек няма нищо особено. Промяната на името може да е много странна, но само това не е достатъчно, за да подозираме някого.

Лейтенант Куинси изглеждаше нещастен. Бренд продължи:

— Кажете ми, лейтенант, има ли нещо по-особено, което да ви тревожи? Може би някаква теория или просто идея? Каква е тя?

Лейтенантът се намръщи. Веждите му се свиха.

— Добре, по дяволите, сър, този човек е руснак!

— Но той не е! — учуди се Бренд. — Той е американец трето поколение.

— Искам да кажа, че името му е руско!

— Отново бъркате! — лицето на Бренд беше изгубило измамната си отпуснатост. — Името е полско!

— Това е същото! — разпери нетърпеливо ръце лейтенантът.

Моминското име на майката на Бренд беше Вишевски и той отсече:

— Не ви съветвам да казвате това на един поляк, лейтенант! — и след известно замисляне добави: — Нито пък на един руснак!

— Това, което исках да кажа, сър — отговори лейтенантът почервявайки, — е, че както поляците, така и руснаците са от една и съща страна на завесата.

— Какво от това?

— Цебатински или Себатински, както и да го наречем, би могъл да има там роднини.

— Той е американец трето поколение, значи би могъл да има там втори братовчед. И какво следва от това?

— Всъщност нищо. Много хора биха могли да имат далечни роднини или познати там. Но Цебатински е променил името си!

— Продължавайте!

— Може би той се опитва да отклони нашето внимание. Може би някой от вторите му братовчеди от другата страна е станал твърде

известен и нашият Цебатински се страхува, че роднинството би могло да попречи на шансовете му в кариерата.

— Но промяната на името нищо не изменя. Той и така си остава втори братовчед.

— Естествено, но така може би той си мисли, че не демонстрира пред нас това роднинство.

— А вие някога чували ли сте за някой Цебатински от другата страна на завесата?

— Не, сър!

— Тогава той не би могъл да бъде чак толкова известен. И как тогава нашият Цебатински би могъл да научи за него?

— Може би е поддържал връзка със своите роднини. При тези обстоятелства това би било подозрително, още повече, че той е атомен физик!

Бренд прелисти отново папката пред него. След малко замислено каза:

— Знаете ли, лейтенант, във вашите разсъждения има нещо... нещо почти невероятно, някаква логика, толкова тънка, че е почти невидима!

— А вие, сър, можете ли да предложите версия, която да обяснява защо той е променил името си точно по този начин?

— Не! Признавам, че нямам.

— Тогава, сър, аз мисля, че трябва да разследваме случая! Трябва да открием всеки човек с фамилия Цебатински от другата страна и да потърсим евентуалната връзка. Нещо повече, може би той си е променил името, за да отклони вниманието ни от тях, искам да кажа, за да ги запази.

— Но аз мисля, че той прави почти обратното!

— Може би той не осъзнава това и неговият мотив е именно желанието да ги запази.

Бренд въздъхна.

— Е, добре, ще разгледаме делото Цебатински от този ъгъл. Но ако не установим нищо, лейтенант, всичко остава както си е било. Папката ще остане при мене...

... Когато след известно време поисканата информация бе изпратена при Бренд, той вече беше забравил за лейтенанта и неговите теории. Когато видя списъка, съдържащ биографията на седемнадесет полски граждани, всички с една и съща фамилия „Цебатински“, първата му мисъл беше: „Какво, дявол да го вземе, е това?“

След това си спомни, изруга на ум и започна да чете.

Справката започваше от американската страна: Маршал Цебатински (отпечатъци от пръстите) беше роден в Буфало, Ню Йорк (дата на раждане, справка от болницата). Неговият баща също е бил роден в Буфало, а майка му в Осуего, Ню Йорк. Родителите на баща му бяха родени в Полша (дата на влизане в Щатите, дата на получаване на американско гражданство, фотографии).

И седемнадесетте полски граждани с фамилии Цебатински, бяха потомци на фамилия, която преди около половин век беше живяла в Полша. Естествено, те бяха роднини в по-близък или по-далечен смисъл, но това не беше ясно казано в нито един от случаите.

Бренд прегледа биографиите на живите в момента Цебатински (този път разузнаването беше свършило работата си изненадващо добре). Вниманието му беше привлечено от една от биографиите и след като я прочете, той удивено повдигна вежди. Той отдели тази справка и продължи по-нататък. В крайна сметка се оказа, че тя единствена заслужаваше по-сериозно внимание. Гледайки плика, в който тя се намираше, той с известна неохота се обади по телефона на доктор Пол Кристоу от Комисията за Атомна енергия...

Доктор Кристоу го изслуша с каменно лице. Косата му беше стоманеносива и късо подстригана. Гледан от голямо разстояние, той може би щеше да изглежда плешив.

След като Бренд изложи всичко, което беше решил, че е необходимо, доктор Кристоу каза:

— Не, аз никога не съм чувал за физик на име Цебатински. Но искам да добавя, че никога не бях чувал и за американец с такава фамилия.

— Е, добре — Бренд замислено се почеса по главата — аз също не мисля, че тук има нещо, което заслужава внимание, но не бих искал да вдигам ръце толкова рано. Освен това, имам на главата си и един

млад лейтенант, а вие знаете какво може да очаквам от него... Просто не искам да му давам повод да отиде в Конгреса. Освен това, установихме, че съществува Михаил Цебатински и той е атомен физик. Сигурен ли сте, че никога не сте чували за него?

— Михаил Цебатински? Не... Никога! Но, разбира се, това нищо не доказва.

— Аз бих казал, че това е просто съвпадение, но вие сам разбирате, че това би било необмислено изказване. Един Цебатински тук и един там, и двамата атомни физици, а на всичко отгоре, нашият човек тук си сменя името на Себатински и му е много неприятно, когато сбъркат. В такива случаи той твърдо заявява: „Произнасяйте името ми със «С»“. Всичко това оформя една картина, която кара нашия лейтенант да се чувства прекалено горд. Но най-лошото е, че за полския Цебатински не знаем нищо от една година насам. Аз мисля, че на вас добре са ви известни причините, поради които един атомен физик може ненадейно да изчезне от полезрението на противниковото разузнаване. Не е необходимо да ви обяснявам.

— Мисля, че ви разбирам — специални изследвания, висша степен секретност. Вярвате ли, че именно това е причината?

— Разгледайте всичките ни сведения във взаимната им връзка, добавете тук и интуицията на лейтенанта и вие сам ще започнете да се питате дали наистина няма нещо.

— Дайте ми тази биография! — доктор Кристоу взе един от листовите и го прочете два пъти. Той поклати замислено глава и добави: — Ще трябва да проверя в „Нуклеар Абстрактс“...

Годишнините на „Нуклеар Абстрактс“ заемаха почти цяла стена в кабинета на доктор Кристоу и това бяха само микрофилми.

Членът на комисията по атомна енергия включи проектора, докато Бренд търпеливо го наблюдаваше. Д-р Кристоу накратко обясни:

— Михаил Цебатински е автор или съавтор на 5–6 статии през последните няколко години. Ние имаме резюмета на тези статии и може би нещо ще разберем от тях. Макар, че се съмнявам...

След няколко минути индексният селектор беше подбрал няколко картончета и д-р Кристоу внимателно ги прегледа, а след това с нарастващо любопитство ги пусна на проектора. През лицето му премина сянка на недоумение и след малко той промърмори:

— Много странно!

Бренд не издържа:

— Кое е странно?

Д-р Кристоу се облегна назад.

— Засега е по-добре нищо да не казвам. Бихте ли могли да ми дадете списък на атомни физици, които не публикуват нищо от няколко години насам или още по-добре, такива, които са изчезнали от полезрението на нашето разузнаване от няколко години.

— Искате да кажете, че имате някакви подозрения?

— Не съвсем! Не бих могъл да кажа, че съм запознат с тематиката на тези публикации. Но факта, че става дума именно за тях в съчетание с подозрението, че изследванията на този човек са засекретени, още повече, че и вие ме направихте подозрителен... — Той сви рамене. — Не, все още нищо не мога да кажа!

Бренд се изправи и с твърд глас заяви:

— Д-р Кристоу, аз настоявам да науча какво имате предвид!

— Щом искате... Просто има някаква вероятност, че този човек се занимава с отражението на гама лъчи.

— И какво е значението на подобни изследвания?

— Ако се окаже, че е възможно да се построи екран за гама лъчите, то след време ще стане възможно конструирането и на индивидуални екрани. Знаете, че водородната бомба ще разруши един цял град, но основната опасност идва от вторичната радиация. Именно тя е в състояние да предизвика смъртта на всички живо в един район от няколкостотин квадратни мили. А индивидуалните защитни екрани ще отстранят именно тази опасност...

— Ние работим ли върху този проблем? — попита бързо Бренд.

— Не!

— А ако те имат подобна защита, а ние нямаме, те биха могли да разрушат Съединените щати като цяло и това ще им струва не повече от десетина града в случай, че програмата по създаването на подобен екран бъде завършена.

— Но това е в далечно бъдеще... И освен това, нека си спомним откъде тръгна всичко — от факта, че един човек е сменил една буква в името си.

— Е, добре! Нека да съм луд — съгласи се Бренд. — Но при това положение, аз не мога да оставя нещата така. Не в това положение! Аз

ще ви дам списък на атомните физици, за които споменахте.

— А какво ще правим с нашия Цебатински-Себатински?

— Все още ние не можем да открием неговата роля в цялата тази история! — замислено каза Бренд. — Но аз съм съгласен с това, което имате предвид. В момента той е слабото ни място, а ние не можем да си позволим това, дори ако не е замесен.

— Ние бихме могли да го изхвърлим без усложнения, но може би това ще направи впечатление на чуждото разузнаване.

— Имате ли някакво предложение?

Те вървяха към асансьора в края на дългия коридор и д-р Кристоу, прозявайки се, каза:

— Аз се запознах с неговата работа. Той е добър специалист, по-добър от много други. Освен това няма нагласа за работа в колектив.

— Така че?...

— Подходящ е за академична работа. Не знам дали ще можем да уредим някой от по-големите университети да му предложи място по физика. Убеден съм, че той ще приеме. Има хиляди безобидни проблеми, които ще го ангажират, а освен това и ще можем да го държим под око. От друга страна, подобно развитие изглежда естествено и няма да събуди подозрения. Какво ще кажете?

Бренд кимна с глава.

— Това е добра идея! Ще я изложа на шефа.

Те стъпиха на асансьора и изведнъж Бренд с учудване осъзна, че това беше един крайно невероятен епилог на историята, която започна с промяна на само една буква в името на един незначителен човек...

Маршал Себатински просто не можеше да намери думи.

— Не, кълна се, че просто не разбирам как се случи всичко това! — обясняваше той на жена си. — Дори и не предполагах че те са забелязали работата ми по мезонния детектор. По дяволите, Софи, само си помисли — професор по физика в Принстън!

Софи се замисли:

— Може би това се дължи на изказването ти пред Асоциацията на физиците?

— Не вярвам! Това беше едно най-обикновено съобщение и всеки в секцията предварително беше запознат със съдържанието му.

Изглежда, че проучванията са направени от Принстън. Точно така е! Спомняш ли си за всички тези формуляри, които попълвах през последните шест месеца? Честно казано, мислех, че съм заподозрян в подривна дейност. Но явно, това е била работа на Принстън и сега те са приключили проучването.

— А може би това се дължи на името ти! — каза Софи. — Или по-точно на това, че го промени!

— Сега ще видиш на какво съм способен. Сега всички ще ме забележат. Щом ми се предоставя шанс да... — той изведнъж млъкна, осъзнавайки казаното от жена му. — Името ми ли! Имаш предвид буквата „С“?

— Но нали все пак предложението ти беше направено след като промени името си?

— Спомни си колко време мина оттогава! Не, това е просто случайно съвпадение! Аз и тогава ти казвах, Софи, че ще дам тези петдесет долара само, за да ти доставя удоволствие. Боже, какъв ли глупак съм изглеждал през тези месеци, настоявайки да ме наричат Себадински?

Но Софи не се съгласи:

— Но аз не те принуждавах да го направиш, Маршал. Аз просто ти подхвърлих идеята. Не мисля, че аз съм била причината. И освен това, всичко завърши добре! Нещо ми говори, че в основата на всичко е името ти...

Себадински се усмихна.

— Но, мила, това са предразсъдъци!

— Все ми е едно как ще го наречеш, но те моля да не си променяш името обратно!

— Е, добре, ще остане така. Имах толкова много неприятности, докато ги накарам да го произнасят със „С“, че просто не бих могъл да си представя цялата тази история да започне отново. Може би е по-добре да го променя този път на Джонс! — и той се засмя почти истерично.

Но Софи остана сериозна.

— Ще оставиш името си такова, каквото е!

— Добре де, просто се пошегувах! Знаеш ли какво? Дори смятам да отида при онзи човек, да му кажа, че всичко се е развило просто

великолепно и да му предложи още някой друг долар. Мисля, че това ще ти достави удоволствие!...

И действително, на другата седмица, той го направи. Нещо повече — този път той реши да не се дегизира. Носеше очилата си, беше във всекидневния си костюм и беше без онази глупава шапка. Той дори си подсвиркваше, когато се приближаваше към малкото магазинче. Вратата обаче беше заключена...

Прашната и нечетлива картичка с надпис „Нумерология“ я нямаше, а на нейно място имаше друга, вече започваща да пожълтява от слънцето. На нея пишеше: „Дава се под наем“...

Себатински сви рамене. Той просто искаше да постъпи справедливо.

... Освободен от веществената си обвивка, Хараунд представляваше сложна, високоорганизирана енергийна структура. Енергийните вихри около него бяха бурни и имаха тъмновиолетов оттенък. Той възкликна:

— Спечелих, нали?

Завихрянята около Местак бяха много по-спокойни и той представляваше почти правилна хиперпространствена сфера. Сдържано, той отговори:

— Не мога да кажа нищо. Не съм завършил изчисленията.

— Добре, продължавай! Ти не можеш да промениш нищо като забавяш резултата. Да знаеш само какво облекчение доставя обратната трансформация в чиста енергия! Бях принуден да нося материалната обвивка почти цял микроцикъл, а на всичко отгоре тя беше почти износена. Но не съжалявам, щом успях да ти докажа, че съм прав!

— Тогава не допусках, че ще се осмелиш да направиш това!

— Да не спорим повече! Не разбирам какво те тревожи. Наблюдателят никога няма да открие въздействие клас „F“!

— Може би, но той ще открие ефект клас „A“! Тези същества ще продължат съществуването си поне още няколко десетки микроцикъла. И Наблюдателят не може да не забележи подобен факт.

— Не, Местак, ти просто не искаш да признаеш загубата си. Търсиш отсрочка!

— Не се безпокой, признавам. Но не знам какво ще правим, когато Наблюдателят установи, че сме работили върху все още необсъден проблем и сме направили неразрешена промяна. Но, разбира се, ако ние... — Той замълча.

— Добре тогава, ще възстановим нещата така, както бяха. Никой никога няма да разбере! — каза Хараунд след кратко замисляне.

Във вихрите на Местак се забеляза леко раздвижване.

— Но това ще трябва да стане с друго въздействие клас „F“.

— Мога да направя това! — отговори след известно колебание Хараунд.

— Съмнявам се!

— Мога!

— Тогава да се обзаложим! — Местак вече бурно излъчваше.

— Добре! Аз ще върна състоянието на нещата в предишното положение и Наблюдателят няма да забележи промяната. Ти твърдиш, че не мога.

— Да, но при положение, че анулираме първия облог. За сметка на това, сега залагам в троен размер.

Състезателният дух беше завладял и Хараунд.

— Добре, участвувам също в троен размер. Това ли е всичко?

— Да.

— Тогава започвам!...

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
2/1979 г.

Преводът е със съкращения.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.